

Angažovanje stranaca na univerzitetima u RS

Želje velike, a mogućnosti male

Prof. dr Vesna Crnojević-Bengin
Institut BioSens

Naše iskustvo

- 14 FP7 projekata
 - REGPOT projekti AgroSense i InnoSense
 - *zapošljavanje povratnika i stranih istraživača*
 - MC IRSES projekat MultiWaveS
 - *long-term placements*
 - PPP FRACTALS
 - *angažovanje stranih evaluatora*
- 6 H2020 projekata
 - Uključujući Teaming projekat ANTARES
 - *zapošljavanje stranih „vanserijskih“ istraživača*

Zašto?

„Da li je takva migracija naučnika zaista korisna za Srbiju ili se tako sredstva opet vraćaju u Evropu, a to su "izgubljena" mesta za domaće naučnike?“

VREME

Zašto nauka?

Socijalni i ekonomski razvoj zemlje

Kapacitet institucija

Kapacitet pojedinca

- Kompetencije
- Izvrsnost
- Istraživanja orijentisana ka inovacijama i tržišištu

MOBILNOST

Zašto nauka?

Socijalni i ekonomski razvoj zemlje

Kapacitet institucija

Kapacitet pojedinca

- Kompetencije
- Izvrsnost
- Istraživanja orijentisana ka inovacijama i tržišištu

Obezbeđivanje optimalnih uslova

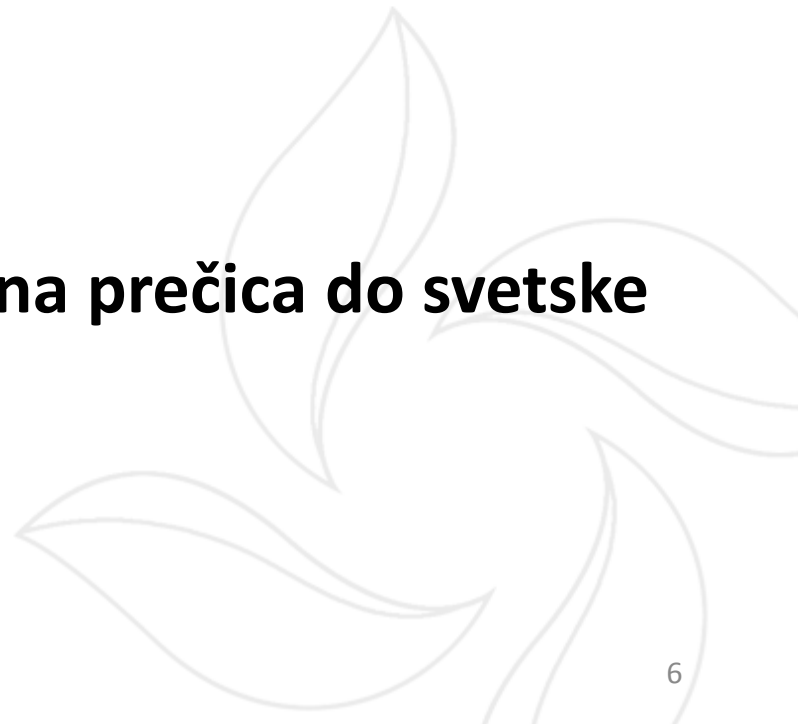
- Za istraživače
- Za ostale subjekte (MSP, javni sektor itd.)

MOBILNOST

Strani vs. domaći istraživači

- Naši istraživači su produkt našeg obrazovnog sistema
 - Multidisciplinarnost i nove oblasti
 - Radne navike i pristup istraživanjima
 - Proširenje mreže naših kontakata
- **Strani istraživači u Srbiji su odlična prečica do svetske nauke**

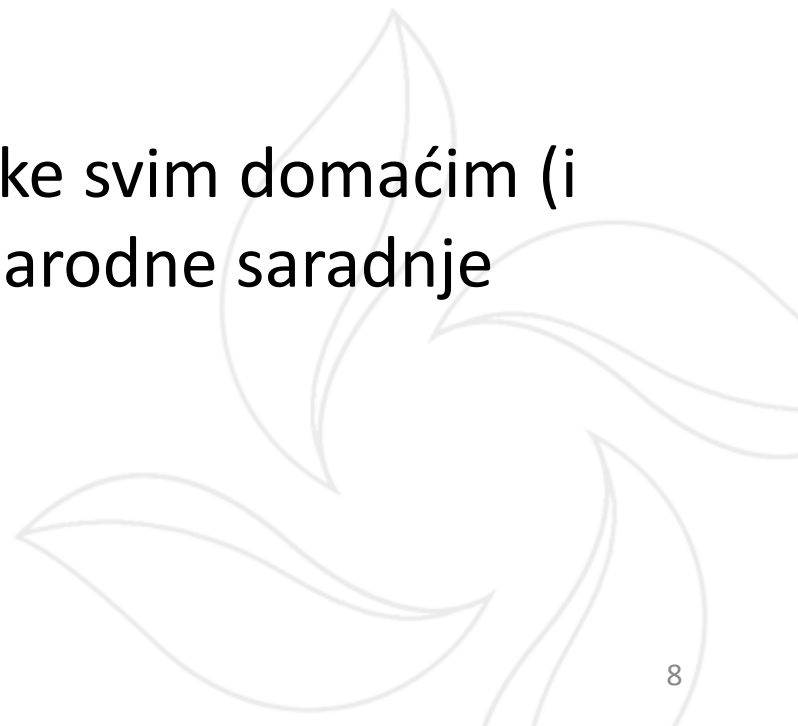
Do sada...

- Aktivnosti MPNTR na podršci učešća naših istraživača u FP7
- Rezultati evidentni u FP7 i H2020 (!)
- **Sve institucije koje su se uključile u FP7/H2020 projekte susrele su se sa brojnim administrativnim izazovima**
- Odgovore su nalazile pojedinačno i ne sinhronizovano, različite i suboptimalne
- Velik broj institucija koje imaju potrebne naučne kapacitete ne odlučuju se za učešće u H2020 upravo zbog manjka administrativnog kapaciteta i ne postojanja dobro definisanih procedura

Sada...

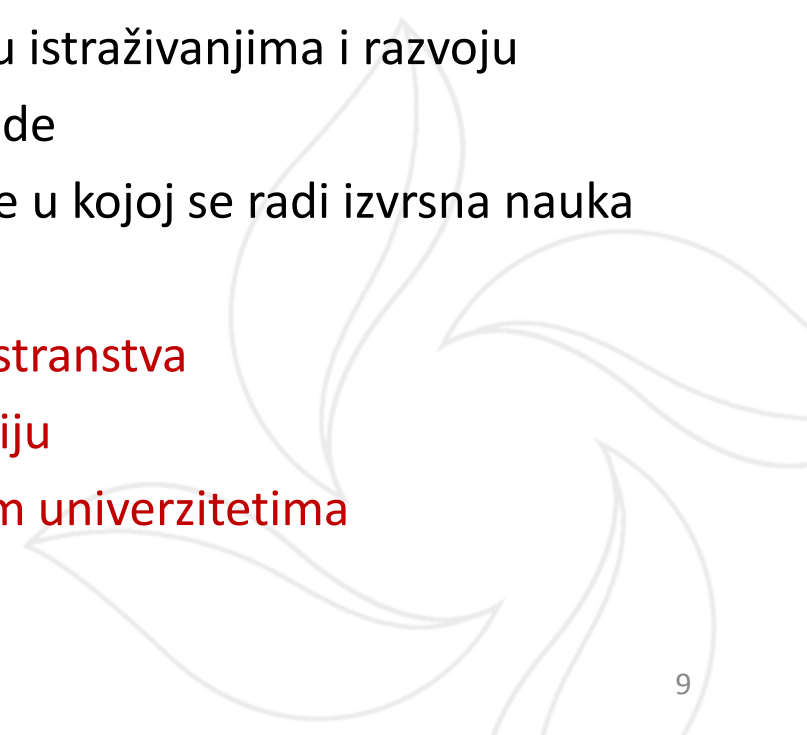
- Sistematska i rigorozna komparativna analiza:
 - Domaćeg i Evropskog zakonodavstva
 - Različitih politika naših institucija vezanih za međunarodnu naučno-istraživačku saradnju
- Pretakanje iskustava u preporuke svim domaćim (i regionalnim?) akterima međunarodne saradnje

Ciljevi

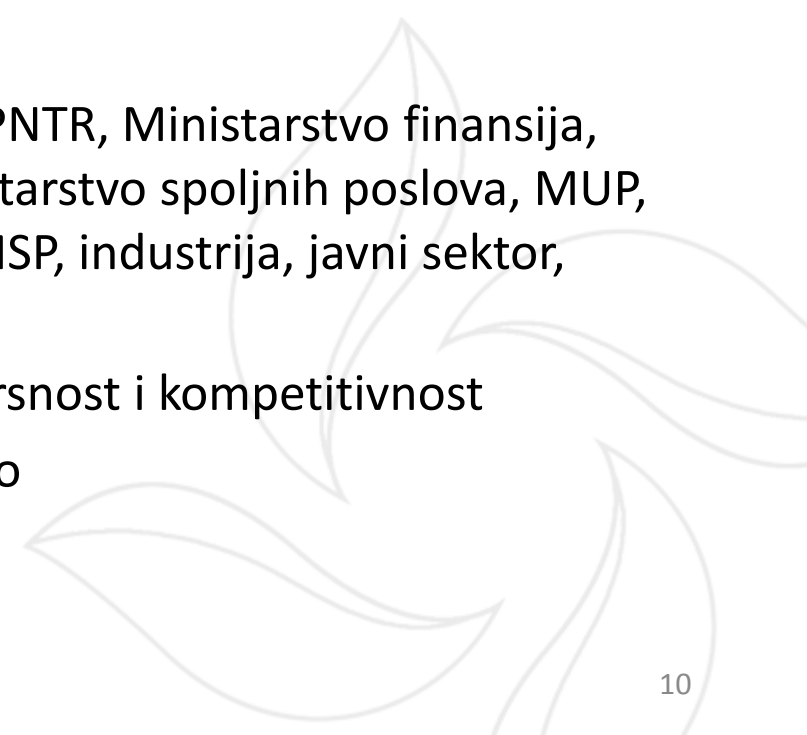
- Maksimizovati broj domaćih institucija uspješnih u međunarodnoj saradnji
- Maksimizovati ukupan ostvareni budžet domaćih institucija iz međunarodne saradnje
- Razviti administrativni kapacitet domaćih institucija, nezavisan od trenutnih personalnih rešenja
- Povećati broj radnih mesta visokog profila u istraživanjima i razvoju
- Unaprediti inovacioni kapacitet naše privrede
- Podići međunarodni ugled Srbije kao zemlje u kojoj se radi izvrsna nauka
- Smanjiti/prevenirati odliva mozgova
- **Stimulisati povratak naših istraživača iz inostranstva**
- **Stimulisati dolazak stranih istraživača u Srbiju**
- **Povećati broj stranih studenata na domaćim univerzitetima**

Principi

- Usklađenost sa domaćim zakonodavstvom
- Usklađenost sa postojećim i budućim relevantnim nacionalnim strategijama
- Usklađenost sa relevantnim EU dokumentima (*The European Charter for Researchers, The Code of Conduct for the recruitment of researchers, H2020 Financial Guides, ...*)
- Osnova za *Certificate on Methodology*
- Direktni dijalog svih relevantnih aktera (MPNTR, Ministarstvo finansija, Ministarstvo rada i socijalnih pitanja, Ministarstvo spoljnih poslova, MUP, Narodna Banka Srbije, akademija, sektor MSP, industrija, javni sektor, Evropska Komisija ...)
- Stimulativne mere koje podržavaju rad, izvrsnost i kompetitivnost
- Mogućnost generalizacije na regionalni nivo

Inicijalni rezultati

NACIONALNE OKOLNOSTI

- **Zakon o radu:**
 - Ugovor o radu
 - Prekovremeni i dopunski rad
 - Obavljanje poslova van prostorija poslodavca / rad na projektima / stručno usavršavanje u inostranstvu
 - Mirovanje radnog odnosa
- **Zakon o budžetskom sistemu:**
 - Uredba o postupku pribavljanja saglasnosti za novo zapošljavanje i dodatno radno angažovanje kod korisnika javnih sredstava
- **Zakon o javnim nabavkama:**
 - Angažovanje istraživača, tehničkog i administrativnog osoblja
 - Direktni projektni troškovi
- **Zakon o naučno-istraživačkoj delatnosti:**
 - Plaćeno odsustvo i mirovanje radnog odnosa (izbornog perioda)
 - Finansiranje naučno-istraživačke delatnosti

EVROPSKE OKOLNOSTI

- The European Charter for Researchers
- The Code of Conduct for the recruitment of researchers
- The Certificate on Methodology
- H2020 Financial Guides
- General mono-beneficiary model grant agreement for the HORIZON 2020 programme
- General multi-beneficiary model grant agreement for the HORIZON 2020 programme
- International Standard on Related Services ('ISRS')
- Budgets of actual successful projects (incl. the analysis of the region)
- Support to negotiations (no. of person months vs. budget)

Oblasti za akciju

Odabir istraživača i zapošljavanje

- Pravni okvir
- Priznavanje kvalifikacija
- Transparentnost

Ugovori o radu

- Vrste posla (istraž., tehnički, admin.)
- Cena rada (plata, dodatna zarada, kategorije)
- Vremenske liste

Mobilnost i duži boravci

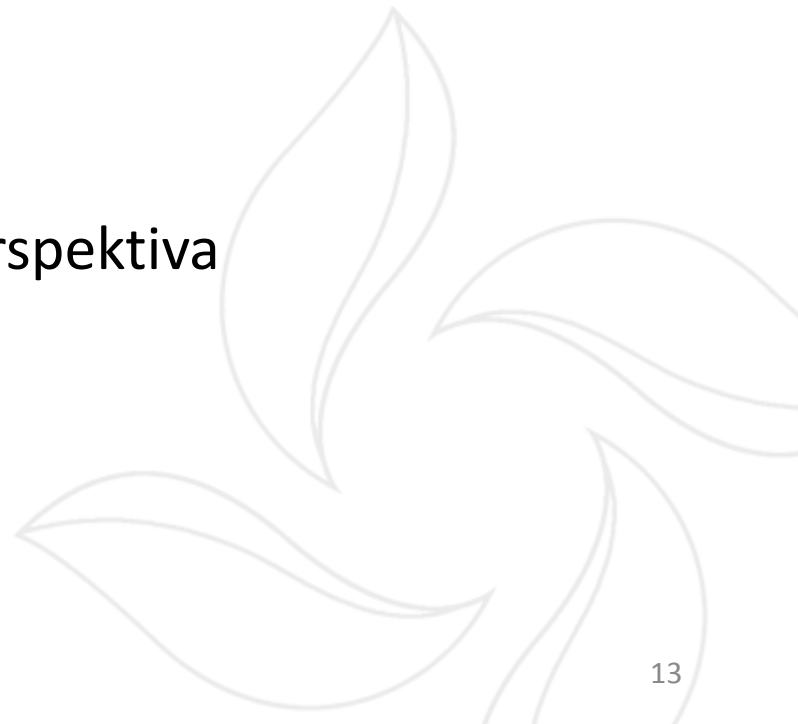
- Pravni okvir
- Pravila finansiranja
- Priznavanje iskustva mobilnosti
- Postdoktorske studije

Naša iskustva

Odabir istraživača

- Oglašavanje
- Motivacija
 - Uslovi rada, plata, dugoročna perspektiva
- Selekcija
- Uklapanje

Naša iskustva

Procedura za dobijanje boravišne i radne dozvole

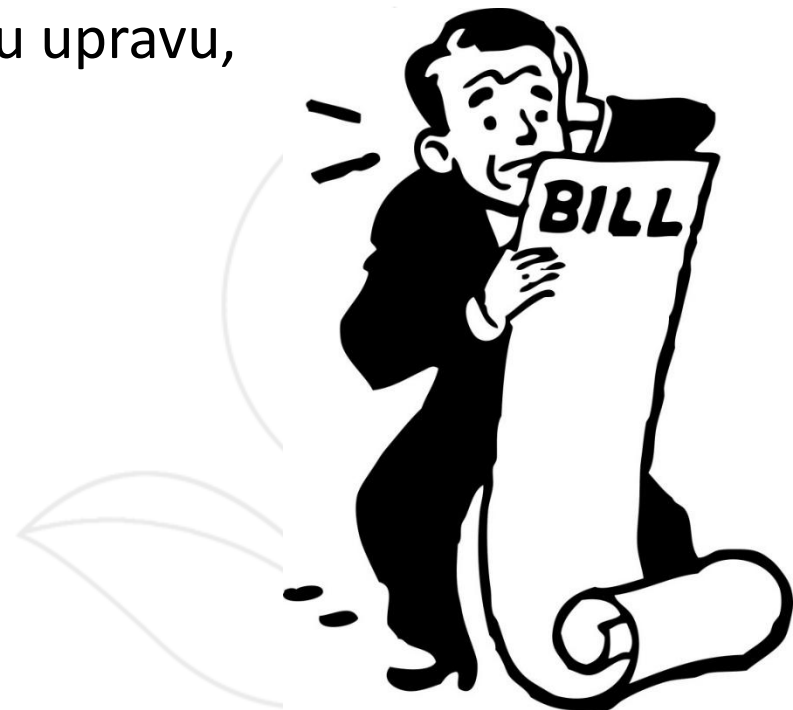

Naša iskustva

- **Procedura za dobijanje boravišne i radne dozvole**
- Za strane državljane koji **prvi put** realizuju dozvole na osnovu ugovora o radu:
 - 5-6 nedelja
 - 3 (minimalno) odlaska u Policijsku upravu,
 - 4 odlaska u NSZ
 - 1 odlazak u Gradsku kuću

 - Takse iznose oko 30.000 RSD

Naša iskustva

- Za strane državljane koji **obnavljaju** dozvole na osnovu ugovora o radu:
 - oko mesec dana
 - 3 (minimalno) odlaska u Policijsku upravu
 - 4 odlaska u NSZ
 - Takse iznose oko 30.000 RSD

Naša iskustva

- Boravišna viza se prvi put izdaje na 6 meseci (ponekad na 1 godinu) i obnavlja se svake godine
- Tipično trajanje projekta = 3 godine
- Specijalni tretman naučnih radnika koji se zapošljavaju u okviru međunarodnog projekta?

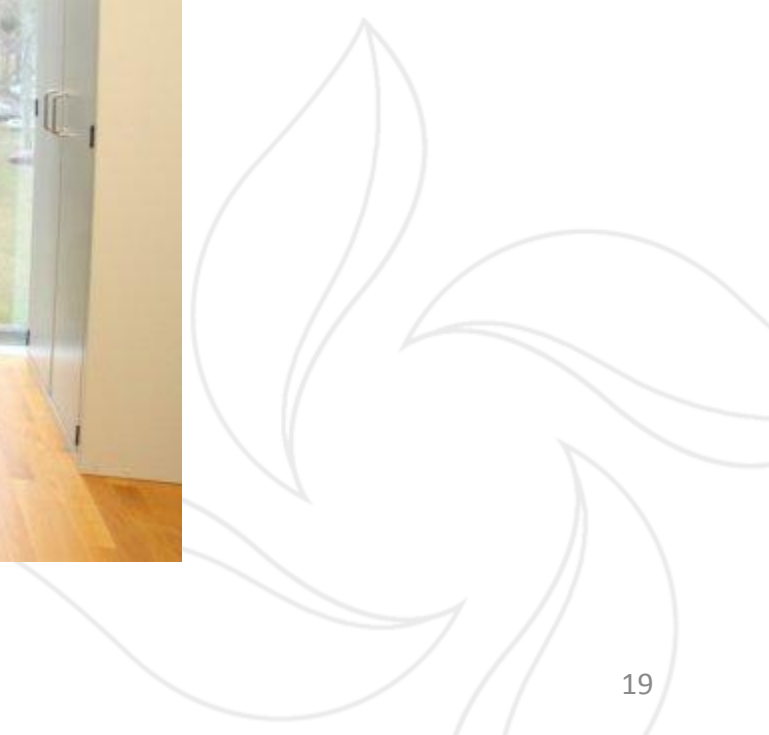

Naša iskustva

Naša iskustva

Naša iskustva

Naša iskustva

Several light gray, stylized leaf outlines are scattered in the upper left quadrant of the slide, overlapping the white background.

Hvala na pažnji!

bengin@uns.ac.rs